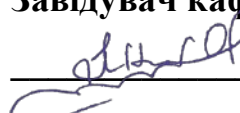

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

До захисту допустити:

Завідувач кафедри

 Максим БУЛИК

«15» травня 2025 р.

**«УКРАЇНСЬКИЙ НАПРЯМ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ІРЛАНДІЇ НА
СУЧАСНОМУ ЕТАПІ»**

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Міжнародні
відносини» Іващенко Єгора Миколайовича

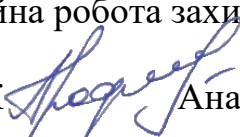
Науковий керівник:

Булик М. В., к.політ.н., доцент кафедри
політології та міжнародних відносин

Рецензент:

Фесенко М. В., д.політ.н., провідний науковий
співробітник відділу трансатлантичних
досліджень, Інституту всесвітньої історії
НАН України

Кваліфікаційна робота захищена з оцінкою добре / 75 / С

Секретар ЕК Анастасія ТРОФИМЕНКО

«12» червня 2025 р.

Київ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ІРЛАНДІЇ	7
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІРЛАНДСЬКО- УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН	22
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКИХ ВИМУШЕНІ МІГРАНТИ В ІРЛАНДІЇ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	35
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Актуальність. Початок повномасштабного збройного вторгнення Росії в Україну у 2022 році радикально змінив безпековий ландшафт Європи, поставивши Україну в центр уваги міжнародної спільноти та вивівши її на передній план зовнішньополітичних пріоритетів багатьох держав-членів Європейського Союзу, зокрема й Ірландії, вимагаючи від неї адаптації власних зовнішньополітичних стратегій відповідно до нових реалій. Ірландія, маючи унікальний досвід нейтралітету та водночас активної участі у миротворчих операціях і міжнародних організаціях, перебуває у пошуку балансу між традиційними принципами зовнішньої політики і необхідністю підтримки України у її боротьбі за суверенітет і територіальну цілісність, що впливає на формування європейської політики безпеки. При цьому український напрям у зовнішній політиці Ірландії охоплює не лише політичну підтримку, а й низку соціально-економічних аспектів, зокрема питання гуманітарної допомоги, прийому українських вимушених мігрантів, розвитку культурних та освітніх контактів. Також Ірландія, як член Європейського Союзу та міжнародної спільноти, відіграє важливу роль у формуванні санкційної політики, гуманітарної допомоги та політичної солідарності з Україною, що є критично важливим для посилення позицій нашої держави на міжнародній арені.

Все це робить дослідження українського напрямку зовнішньої політики Ірландії надзвичайно актуальним та своєчасним як в теоретичному плані, так і для практичного напрацювання рекомендацій щодо подальшого розвитку співпраці в двосторонньому та багатосторонньому форматі.

Об'єкт дослідження – сучасна зовнішня політика Ірландії.

Предмет вивчення – український напрямок зовнішньої політики Ірландії на сучасному етапі.

Мета дослідження: проаналізувати особливості розвитку українського напрямку зовнішньої політики Ірландії на сучасному етапі

Для досягнення мети перед нами були поставлені наступні наукові завдання:

- дослідити нормативно правові та організаційні засади зовнішньої політики Ірландії;
- визначити пріоритетні напрямки ірландської зовнішньої політики;
- проаналізувати особливості становлення та розвитку ірландсько-українських відносин;
- охарактеризувати соціально-правовий статус, основні проблеми та подальші перспективи українських вимушених мігрантів в Ірландії.

В межах дослідження використовувався широкий перелік наукової літератури та джерел.

Серед наукової літератури можна виокремити декілька груп. По-перше, праці, присвячені аналізу зовнішньої політики Ірландії, таких авторів як Б. Тонра, М. Марусинець, К. МакДонах, Н. Різ, Дж. О'Бреннан, С. МакКвінн, О. Нагнибіда.

По-друге, праці, присвячені відносинам Ірландії та України на сучасному етапі, таких авторів як С. Величенко, Я. Руане, Л. Гриневич, О. Краєв, С.Іванов, В.Ляшенко, В. Бутмалай, А. Сараку.

По-третє, праці, присвячені впливу війни в Україні на зовнішню політику Ірландії, таких авторів як П.Іган, А. Бергін, К. О'Тул, К. Лонг, А. Кубан. Серед них особливе місце займають дослідження, присвячені вивченню особливостей та наслідків української міграції в Ірландію, зокрема А. Келлі, К. Беннетт, Д. Моріарті, Д. Кьюбі, Г. Форде, Д. Маккарті, Д. МакГіді, К. Балф, Д. Баррі, Р. О'Ніл, С. Хілі, С. Керран, В. Даніель.

Джерела, які було використано в роботі, також можна поділити на декілька груп.

По-перше, нормативно-правові акти, які регулюють зовнішньополітичну сферу Ірландії, серед них «Конституція Ірландії»,

«Глобальна стратегія розвитку Ірландії до 2025 року» тощо. По-друге, документи, які регулюють ірландсько-українські відносини, серед них «Угода про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Ірландією 1992 року», «Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та Ірландією 2024 року» тощо. По-третє, інформація з офіційних сайтів державних структур Ірландії та України, серед них Міністерство закордонних справ та торгівлі Ірландії, Комітет з питань закордонних справ та оборони Парламенту Ірландії, Міністерство оборони Ірландії, Міністерство юстиції Ірландії, Посольство України в Ірландії тощо. По-четверте, інформація з сайтів громадських організацій, зокрема Ukrainian Action, Асоціація українців Ірландії (AURI) тощо.

Методи дослідження. Наше дослідження передбачало використання широкого кола різноманітних загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема системний підхід, проблемний підхід та метод історизму, аналіз та синтез, статистичний метод, якісний аналіз тексту, контент аналіз, аналіз поняттєвих категорій, прогностичний метод та метод моделювання. Комплексне застосування всіх наведених вище методів дослідження дало нам змогу досягти поставлених мети та наукових завдань.

Наукова новизна. Вперше до української історіографії вводиться ряд іноземних джерел, які дають можливість дослідити особливості розвитку ірландсько-українських відносин на сучасному етапі.

Практичне значення. Матеріали й отримані результати можуть використовуватися в навчальному процесі при підготовці спецкурсів зовнішньої політики країн Європи, європейської безпеки у закладах вищої освіти України.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основний зміст роботи викладений на 48 сторінках. Список використаних джерел складається з 55 найменувань на 7 аркушах.

РОЗДІЛ 1.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ІРЛАНДІЇ

Зовнішня політика Ірландії формується та реалізується на основі сукупності норм конституційного, міжнародного та європейського права, які визначають компетенції органів державної влади, механізми ухвалення рішень та порядок взаємодії з іншими державами й міжнародними організаціями.

Згідно зі статтею 29 Конституції Ірландії 1937 року ця держава зобов'язується поважати міжнародне право, прагне до співпраці в межах міжнародного співтовариства задля забезпечення миру та справедливості, міжнародні договори набувають юридичної сили лише після схвалення парламентом (Dáil Éireann), що забезпечує демократичний контроль над зовнішньополітичними зобов'язаннями [15].

Ірландія визнає загальноприйняті принципи міжнародного права, зокрема: суверенну рівність держав; невтручання у внутрішні справи; мирне врегулювання міжнародних спорів; повагу до прав людини та гуманітарне право. Ці принципи закріплені у численних міжнародних угодах, до яких приєдналася Ірландія, включаючи Статут ООН, Гаазькі конвенції та Женевські конвенції. З моменту приєднання до Європейських Співтовариств у 1973 році, Ірландія інтегрувала численні елементи зовнішньої політики у рамки Спільної зовнішньої та безпекової політики (CFSP) ЄС. Основоположні договори ЄС (зокрема, Маастрихтський, Амстердамський, Лісабонський) стали частиною внутрішньодержавного правопорядку Ірландії через акти Oireachtas (парламенту). Європейське право має примат над національним законодавством у сферах, що підпадають під юрисдикцію ЄС. Таким чином, Ірландія зобов'язана дотримуватись рішень Ради ЄС, Європейського суду

справедливості та інших інституцій у межах зовнішньої політики Європейського Союзу [25].

Важливою характеристикою механізмів зовнішньої політики Ірландії є їх фрагментарність. У країні відсутній аналог Ради національної безпеки чи будь-якого іншого постійного координаційного органу, що відповідав би за стратегічне планування у сфері зовнішньої політики. Єдині структурно значущі елементи існують у межах взаємодії з Європейським Союзом, однак навіть у цьому випадку політика здійснюється ситуативно. Вважається, що така інституційна мінімізація зумовлена невеликими масштабами державної адміністрації, високим рівнем особистих зв'язків між її представниками та традиційною недовірою до централізованої бюрократичної ієрархії [50].

Згідно з Конституцією Ірландії здійснення зовнішньої політики є прерогативою уряду, очолюваного Прем'єр-міністром, який є колегіальним центром ухвалення стратегічних рішень [15].

У межах Кабінету Міністрів Ірландії зовнішньополітична діяльність є результатом взаємодії низки урядових відомств та міністрів, що беруть участь у формуванні комплексного бачення зовнішньої політики держави. Хоча ініціативи в цій сфері формально подаються на розгляд Кабінету Міністрів закордонних справ, їх затвердження часто передбачає міжвідомчі консультації та подальшу координацію з органами, відповідальними за реалізацію окремих аспектів політики [50].

Попри колегіальний підхід до формулювання зовнішньополітичного курсу на рівні Кабінету, практична реалізація політики здебільшого відбувається через наднаціональні механізми Європейського Союзу. Це зумовлено відсутністю постійних, інституціоналізованих структур у Кабінеті Міністрів, що безпосередньо відповідали б за розробку зовнішньої політики. Єдиним винятком є тимчасові підкомітети, створені для вирішення окремих питань європейської інтеграції — таких як імплементація Плану єдиного ринку 1992 року, участь у міжурядових конференціях 1996 та 2000 років або підготовка до головування Ірландії в Раді ЄС. Ці структури змінювалися

залежно від складу уряду, не мали статусу постійних органів та не були забезпечені власним секретаріатом [50].

Центральною інституцією у сфері зовнішньої політики Ірландії є Міністерство закордонних справ і торгівлі (МЗС), засноване в 1923 році на підставі відповідного законодавчого акта. На початку свого існування воно мало обмежені ресурси: до 1934 року в ньому працювало лише 15 службовців, розміщених у приміщенні Міністерства сільського господарства, а бюджет становив лише 0,34% загальних державних витрат. До 1999 року чисельність персоналу збільшилась майже до 1000 осіб, розподілених між центральним апаратом в Айві-Хаус (Дублін) та мережею з 53 постійних дипломатичних місій, які підтримували відносини з 95 державами. Видатки міністерства на той час становили близько 0,5% загального бюджету [50].

Спочатку зовнішньополітична діяльність Міністерства орієнтувалася на так звану «конституційну дипломатію», яка передбачала утвердження правового та політичного статусу Ірландії в системі міжнародних відносин — спочатку в межах Ліги Націй, Британської імперії, а згодом Британської Співдружності. Після завершення Другої світової війни установа змістила акценти у напрямі публічної дипломатії, зосереджуючись на інформуванні міжнародної спільноти про питання поділу острова Ірландія та просуванні ідеї возз'єднання національної території [50].

Значне розширення функцій та міжнародної присутності міністерства розпочалося після вступу Ірландії до ООН у 1956 році. Відтоді воно стало ключовим учасником глобальних дискусій з питань роззброєння, миротворчості та деколонізації. Принциповим етапом у розвитку Міністерства стало приєднання Ірландії до Європейських Співтовариств. У 1970–1972 роках МЗС очолювало переговори про вступ до ЄС, а згодом отримало координуючу функцію в розробці політики щодо Європейського Союзу, очоливши відповідний урядовий комітет. Унаслідок цього воно набуло впливу й у внутрішній соціально-економічній політиці. Поглиблення інтеграційних

процесів у ЄС також сприяло зростанню політичного блоку міністерства та дипломатичної мережі [50].

Структурно міністерство складається з восьми функціональних підрозділів:

- Адміністративно-консульський відділ, що забезпечує консульські послуги для громадян Ірландії за кордоном і керує кадровими та матеріальними ресурсами міністерства.
- Англо-ірландський відділ, що відповідає за політику щодо Північної Ірландії та двосторонні відносини з Великою Британією.
- Відділ співробітництва в галузі розвитку, що управляє програмами офіційної допомоги країнам, що розвиваються.
- Економічний відділ, що відповідає за зовнішньоекономічні зв'язки та координує позицію Ірландії щодо внутрішньої політики ЄС.
- Відділ інспекції, створений у 1992 році для моніторингу ефективності роботи міністерських підрозділів та проведення регулярних аудитів закордонних місій.
- Юридичний відділ, що забезпечує правову експертизу з питань міжнародного права та договірних зобов'язань.
- Політичний відділ, що провадить двосторонню та багатосторонню дипломатію, зосереджену на безпековій політиці, роззброєнні, правах людини та участі Ірландії у Спільній зовнішній та безпековій політиці ЄС.
- Відділ протоколу та культури, що організовує державні візити, консулює з питань протоколу та опікується культурною дипломатією [19].

Міністр закордонних справ, який очолює Міністерство закордонних справ, як член уряду, має основну відповідальність за підготовку та реалізацію зовнішньополітичного курсу. На офіційному сайті міністерства зазначено, що

Ірландія визнає загальноприйняті принципи міжнародного права як основу для своїх міжнародних відносин [20].

Міністр закордонних справ Ірландії офіційно призначається Президентом за поданням Прем'єр-міністра. З моменту створення посади у 1921 році до 2000 року її обіймали лише 20 осіб, усі чоловіки. При цьому представники партії Фіанна Файл обіймали цю посаду загалом близько 50 років протягом означеного 79-річного періоду, що свідчить про значний вплив цієї політичної сили на формування зовнішньої політики держави.

У традиційному уявленні функціональне навантаження Міністра закордонних справ охоплює чотири ключові ролі:

- Міністр несе відповідальність за стратегічне управління діяльністю Міністерства закордонних справ та контроль за виконанням його службовцями політичних рішень. Він є головною посадовою особою, відповідальною за ефективність організаційної структури та реалізацію зовнішньополітичного курсу на рівні відомства (управлінська функція)
- Міністр виконує функцію ініціатора й координатора зовнішньополітичної стратегії, встановлює загальні пріоритети, розробляє політичні орієнтири та забезпечує міжвідомчу координацію з колегами по Кабінету Міністрів для досягнення узгоджених зовнішньополітичних цілей (формування політики)
- У цій ролі Міністр виступає офіційним представником Міністерства на рівні уряду, парламенту (Oireachtas), у міжміністерських переговорах, а також перед засобами масової інформації та громадськістю, доносячи позицію держави з ключових зовнішньополітичних питань (комунікативна функція).
- Міністр закордонних справ виступає головним політичним представником Ірландії у зовнішньополітичних контактах. Він бере участь у двосторонніх та багатосторонніх переговорах з іноземними урядами й міжнародними організаціями, забезпечуючи реалізацію

національних інтересів у глобальному вимірі (представницька функція) [20].

У ХХІ столітті роль Міністра зазнала істотного розширення. Її виконання відбувається в умовах щільнішої інституційної інтеграції, насамперед зумовленої членством Ірландії в Європейському Союзі. Це суттєво зміцнило зв'язок між зовнішньою та внутрішньою політикою, а діяльність міністра дедалі більше визначається не лише міжнародними, а й національними політичними чинниками.

Відповідно до Конституції Ірландії, парламент, що складається з двох палат, відіграє ключову роль у формуванні та контролі зовнішньої політики держави. Зокрема, статті 29.5 і 29.6 Конституції визначають, що будь-яка міжнародна угода, яка не є технічного або адміністративного характеру, повинна бути представлена на розгляд парламенту, і держава не може бути зобов'язана жодною угодою, що передбачає витрати з державного бюджету, без схвалення парламентом [41].

Крім того, парламентські комітети, такі як Комітет із закордонних справ та оборони, здійснюють нагляд за витратами, адміністрацією та політикою відповідних міністерств, а також розглядають питання, пов'язані з Європейським Союзом. Ці комітети отримують подання та презентації від громадськості, зацікавлених груп та урядових департаментів, проводять відкриті засідання та можуть публікувати звіти з конкретних питань [24].

Таким чином, парламент Ірландії не лише затверджує міжнародні угоди, але й активно бере участь у формуванні зовнішньої політики через законодавчу діяльність, парламентські дебати та комітетські розслідування, забезпечуючи демократичний контроль над зовнішньополітичними рішеннями уряду [28].

Також у реалізації зовнішньої політики важливу роль відіграють і інші міністерства. Міністерство фінансів Ірландії є ключовим інституційним актором як на національному, так і на європейському рівнях, відіграючи значну роль у формуванні фінансових та економічних аспектів зовнішньої

політики. У контексті Європейського Союзу Міністерство представляє Ірландію у Раді з економічних і фінансових питань (ECOFIN), де бере участь у формуванні та погодженні параметрів бюджету ЄС. Його вплив поширюється на фінансування таких зовнішньополітичних напрямів ЄС, як розвиткове співробітництво; надання надзвичайної гуманітарної допомоги; реалізація програм технічної допомоги; фінансування заходів у межах Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС. Крім того, Міністерство здійснює операційний контроль над впровадженням структурних та фондів згуртування в Ірландії та підтримує політику стабільності євро як спільної валюти, зокрема через участь у відповідних підкомітетах ECOFIN [18].

У внутрішньому контексті Міністерство відіграє провідну роль у плануванні державних витрат, моніторингу бюджетних процесів у міністерствах, а також у формуванні кадрової політики державного сектору. Завдяки цьому воно має прямий вплив на зовнішньополітичні рішення, включаючи відкриття або закриття дипломатичних представництв; формування бюджету двосторонньої допомоги країнам, що розвиваються; обсяг і зміст програм підготовки для дипломатичних кадрів; зовнішню комунікаційну стратегію дипломатичної служби [18].

У сфері торговельної політики, як на рівні ЄС, так і на національному рівні, Міністерство активно залучене до розробки двосторонніх та багатосторонніх торговельних угод; регулювання єдиного ринку; просування економічних інтересів держави за кордоном. Міністерство фінансів головує у діяльності Комітету з іноземних доходів (Foreign Earnings Committee, FEC), який координує діяльність державних агентств у сфері зовнішньої торгівлі та інвестицій. FEC також виконує консультативну функцію щодо відкриття нових дипломатичних місій, базуючись на оцінці економічного потенціалу тієї чи іншої країни, за участі відповідних виконавчих органів. На рівні національного регулювання Міністерство відповідає за ліцензування експорту товарів подвійного призначення (військового та цивільного використання) до

третіх країн, що також становить важливий елемент зовнішньополітичного контролю та дотримання міжнародних зобов'язань [18].

Міністерство юстиції, рівності та реформи законодавства має суттєвий вплив на зовнішню політику, особливо у контексті своєї європейської діяльності. З моменту створення у 1993 році так званого "Третього стовпа" ЄС, який охоплює юстицію та внутрішні справи, Міністерство юстиції бере активну участь у розробці європейської політики щодо міграції, біженців, притулку, транскордонної поліцейської співпраці та співпраці між органами кримінального права. На національному рівні це Міністерство несе провідну відповідальність за розгляд запитів на отримання статусу притулку та роботу з біженцями. Крім того, воно активно залучене до питань безпеки, пов'язаних з мирним процесом у Північній Ірландії. У цьому напрямку його робота тісно координується з Міністерством закордонних справ та Кабінетом міністрів, що підкреслює взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики [21].

Роль Міністерства оборони у формуванні зовнішньої політики зосереджена переважно на національному рівні, але з появою європейського акценту. У 1998 році відбулася перша зустріч Міністрів оборони ЄС, а після підписання Ніццького договору у 2000 році ці зустрічі стали регулярнішими. Тепер міністри оборони, спільно з колегами з міністерств закордонних справ, працюють над створенням та розвитком Європейських сил швидкого реагування чисельністю 60 000 осіб. Старші військові та штатні співробітники Міністерства оборони також беруть участь у нових інституційних структурах, розташованих у Брюсселі, що свідчить про посилення європейського виміру їхньої діяльності. На національному рівні Міністерство відіграє ключову роль у підтримці участі Ірландії в різних міжнародних миротворчих місіях та забезпеченні безпеки вздовж сухопутного кордону. Традиційно миротворчі місії Ірландії обмежувалися обов'язками поліцейського характеру. Однак, Закон про оборону 1993 року скасував це обмеження, уможлививши внесок Ірландії в операцію ООН у Сомалі (ЮНОСОМ), а також участь в операціях ООН під керівництвом НАТО в Боснії та Косово та інших багатосторонніх

операціях (наприклад, у Східному Тиморі). Бюджет Постійних сил оборони також адмініструється та контролюється через це Міністерство [17].

Серед основних пріоритетних напрямків сучасної зовнішньої політики Ірландії можна виокремити наступні.

По-перше, це співпраця в межах ЄС. Членство Ірландії в Європейському Союзі (ЄС) є наріжним каменем її національних інтересів, впливаючи як на зовнішню, так і на внутрішню політику. Останнє головування Ірландії в ЄС у першій половині 2013 року яскраво продемонструвало це, отримавши широке визнання за сприяння стабільності, створенню робочих місць та зростанню в межах ЄС. Уряд Ірландії наразі активно працює над закріпленням цього успіху та використанням накопиченого політичного досвіду для підвищення ефективності своєї діяльності на європейському рівні. Економічні інтереси Ірландії, зокрема, тісно пов'язані з її членством у ЄС та євроні. Це членство є критично важливим для цілей економічного відновлення країни та дозволяє Ірландії робити внесок у спільні зусилля щодо підтримки бюджетної та економічної стабільності, а також сприяння економічному зростанню як на національному рівні, так і в усьому Європейському Союзі [45].

Взаємодія Ірландії з ЄС виходить за межі суто зовнішньополітичної сфери, охоплюючи повсякденну роботу всіх урядових відомств. Тому даний огляд зосереджується не на детальному аналізі політики Ірландії щодо ЄС загалом, а натомість акцентує увагу на внеску зовнішньої політики та зовнішніх відносин країни, а також на діяльності Міністерства закордонних справ і торгівлі. Цей внесок спрямований, з одного боку, на просування інтересів Ірландії в Європейському Союзі, а з іншого – на забезпечення посиленого європейського голосу на глобальному рівні. З моменту вступу до ЄС у 1973 році зовнішня політика Ірландії значною мірою залежить від її участі в Європейському Союзі. Членство в ЄС впливає на відносини Ірландії з третіми країнами, наприклад, у формуванні торговельної політики зі Сполученими Штатами Америки, Канадою та іншими партнерами. Водночас, міцні двосторонні відносини з цими країнами, у свою чергу, посилюють голос

Ірландії за столом переговорів ЄС. Найбільше дипломатичне представництво Ірландії за кордоном – Постійне представництво Ірландії при ЄС у Брюсселі – об'єднує посадових осіб практично з кожного урядового департаменту. Його основна мета полягає у представленні та просуванні інтересів Ірландії через Раду міністрів ЄС та у взаємодії з іншими інституціями ЄС. Посольства Ірландії в столицях країн-членів ЄС відіграють важливу роль у цьому процесі, працюючи над розширенням двосторонніх відносин, формуванням альянсів, інформуванням про політичні рішення та донесенням позицій Ірландії [45].

Оскільки 28 країн-членів ЄС виступають як єдине ціле, голос Європи у світі стає сильнішим, дозволяючи Європейському Союзу авторитетно виступати на глобальному рівні. Особливий аспект участі Ірландії в ЄС, що підпадає під сферу даного огляду, стосується зовнішніх відносин Європейського Союзу. Ірландія зберігає сильний голос у розвитку Спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП) та Спільної політики безпеки та оборони (СПБО), що відповідає її зовнішньополітичним традиціям та інтересам. Країна також продовжуватиме брати участь у формуванні реакції ЄС на глобальні виклики, такі як зміна клімату, енергетичні питання та політика міжнародного розвитку. Ці питання поєднують внутрішні та зовнішні політичні сфери [45].

Здатність Ірландії сприяти формуванню позитивного іміджу себе через свою зовнішню політику за межами ЄС сприятиме її можливості досягати власних цілей у рамках Союзу. Створення Європейської служби зовнішніх дій (ЄЗД) призвело до підвищення ефективності зовнішньої діяльності ЄС. Ірландія, спільно з іншими державами-членами ЄС, продовжить підтримувати розвиток ЄЗД. Водночас, ключові питання, такі як співпраця з ірландським бізнесом, залучення іноземних інвестицій в Ірландію, надання допомоги громадянам Ірландії, захист ірландських цінностей та інтересів, а також просування позитивного іміджу Ірландії за кордоном, з усіма намірами та цілями залишаються питанням національної компетенції [45].

Політика військового нейтралітету Ірландії є давнім та фундаментальним аспектом її незалежної зовнішньої політики. Ця політика, послідовно застосовувана низкою урядів, передбачає неучасть Ірландії у військових альянсах або спільних чи взаємних оборонних домовленостях. Ірландський суверенітет, незалежність та нейтралітет завжди були повністю знаходять повагу у партнерів з ЄС та міжнародних партнерів. Правові гарантії, надані Європейською Радою у червні 2009 року, додатково підтвердили, що політика безпеки та оборони Європейського Союзу не впливає та не завдає шкоди традиційній політиці військового нейтралітету Ірландії. Це свідчить про глибоке розуміння та прийняття нейтрального статусу Ірландії на міжнародній арені [29].

По-друге, співпраця в межах глобальних міжнародних організацій, таких як ООН. Ірландія, як невелика держава з відкритою економікою, що базується на міжнародній торгівлі, розглядає стабільне та безпечне глобальне середовище як фундаментальну передумову для реалізації своїх національних інтересів. Це середовище, що ґрунтується на верховенстві права та сприяє співпраці між державами у вирішенні спільних завдань, є не лише наріжним каменем ірландської зовнішньої політики, а й критично важливим для її економічного зростання та розвитку. Виходячи зі своєї політики військового нейтралітету та підтримки центральної ролі Організації Об'єднаних Націй (ООН) у підтриманні міжнародного миру та безпеки, Ірландія продовжує активно брати участь у міжнародних операціях з врегулювання криз, санкціонованих ООН [45].

Ірландія стала членом Організації Об'єднаних Націй у 1955 році. З 1958 року Ірландія пишається своєю традицією бути єдиною країною, яка постійно присутня в операціях ООН з підтримки миру, що проводяться за її мандатом, головним чином на Близькому Сході. Однак в останні роки ірландський персонал також опинився в багатьох інших частинах світу як миротворці. Набутий оперативний досвід продовжує формувати міцну основу для подолання викликів, що виникають через зміну характеру міжнародного

запобігання конфліктам та врегулювання криз. В останні роки міжнародна спільнота визнала необхідність більш комплексного підходу до вирішення корінних причин конфліктів і надала пріоритет розбудові та відновленню політичних, економічних та правових інституцій. Відповідно, місії з цивільного врегулювання криз відіграють важливу роль у запобіганні виникненню або повторенню конфліктів. Ірландія направляє громадян з досвідом у низці галузей, включаючи права людини, правосуддя та верховенство права, для участі в цивільних місіях ЄС у рамках СПБО в Лівії, Малі, Нігері, Сомалі, Косово, Грузії, Україні, Іраку, Центральнафриканській Республіці та на Палестинських територіях [29].

По-третє, економічна дипломатія та побудова двосторонніх відносин. Просування та розвиток торгівлі, туризму та інвестицій є ключовим аспектом зовнішньої політики Ірландії, що відповідає урядовій стратегії "Торгівля та інвестування в розумну економіку". Посольства Ірландії, у співпраці з національними державними установами, відіграють центральну роль у реалізації цієї стратегії. Мережа посольств Ірландії щодня активно виявляє можливості для експорту та внутрішніх інвестицій. Вони сприяють налагодженню контактів між компаніями та організовують торговельні візити у координації з відповідними державними установами. Крім того, посольства займаються лобіюванням доступу до ринку та усуненням регуляторних перешкод, а також сприяють укладанню міжнародних угод, що підтримують економічні та торговельні відносини. Просування Ірландії як привабливого напрямку для туризму та навчання також є важливою складовою їхньої діяльності [45].

Дипломатичні представництва мають унікальну можливість впливати на рішення, що стосуються Ірландії, надаючи ключовим особам, які формують громадську думку, чітку інформацію щодо стратегії Ірландії з економічного відновлення. Економічні повідомлення є основним видом діяльності мережі посольств. Це доповнюється заходами публічної та культурної дипломатії, спрямованими на підвищення позитивного іміджу Ірландії, зокрема під час

святкування Дня Святого Патріка, що надає безпрецедентну можливість просувати країну серед світової аудиторії [45].

Ірландія продовжує підтримувати сильну та активну багатосторонню дипломатію, що базується на принципах ООН. Водночас, ця стратегія доповнюється не менш активним підходом до зміцнення існуючих двосторонніх відносин та побудови нових. Міцні відносини з ключовими партнерами є важливими для досягнення цілей уряду та зростання торгівлі, туризму та інвестицій. Цінність інвестування в ключові відносини була очевидною в політиці уряду в рамках ЄС та у збереженні зовнішньої підтримки мирного процесу в Північній Ірландії. Побудова та підтримка широких відносин є особливо важливою у випадку країн, де комерційні рішення можуть прийматися на політичному рівні [45].

По-четверте, міжнародний розвиток. Боротьба з бідністю та голодом є центральним пріоритетом зовнішньої політики Ірландії. Країна зберігає свою солідарність з країнами, що розвиваються, навіть у складні економічні часи. Це зобов'язання було підтверджено у новій Політиці міжнародного розвитку Ірландії – «Один світ, одне майбутнє», прийнятій у травні 2013 року. Цей документ визначає бачення, цілі та пріоритети участі Ірландії у міжнародному розвитку [45].

По-п'яте, взаємодія з ірландською діаспорою. Ірландська діаспора, тобто люди, які проживають за кордоном, зробила значний внесок у розвиток Ірландії. Через Програму підтримки емігрантів Міністерство закордонних справ і торгівлі надає фінансування неприбутковим організаціям та проектам, які підтримують ірландські громади за кордоном, особливо ті, що задовольняють потреби найбільш знедолених та вразливих емігрантів. Взаємодія з ірландською діаспорою пропонує стратегічні переваги у багатьох сферах, починаючи від торгівлі та створення робочих місць, і закінчуючи політичною участю та просуванням культури й мистецтва. Глобальна ірландська мережа надає платформу для співпраці та залучення провідних ірландських діячів та осіб, пов'язаних з Ірландією, за кордоном. На третьому

Глобальному ірландському економічному форумі, що відбувся 4-5 жовтня 2013 року, Міністр закордонних справ та торгівлі оголосив, що Міністерство проведе загальний огляд своєї стратегії взаємодії з ірландською діаспорою. Цей огляд є доповненням до загального Огляду зовнішньої політики країни, що підкреслює важливість цього напрямку для зовнішньополітичної стратегії Ірландії [29].

По-шосте, питання Північної Ірландії та продовження мирного процесу. Сприяння подальшому примиренню на острові Ірландія та підтримка миру і стабільності в Північній Ірландії мають вирішальне значення для добробуту ірландського народу, розвитку національної економіки та просування міжнародного іміджу країни. Цей напрямок є постійною складовою зовнішньополітичних зусиль Ірландії [29].

У 2018 році було прийнято Глобальну стратегію Ірландії на 2018-2025 роки. Вона передбачала реалізацію ряду заходів, а саме:

- розширення та зміцнення дипломатичної та підприємницької присутності по всій Європі;
- просування ірландського мистецтва, спадщини та культури серед нових поколінь та нової аудиторії по всьому світу;
- посилення цифрового сліду за допомогою глобальної комунікаційної стратегії для підвищення видимості, підвищення обізнаності та покращення репутації Ірландії;
- публікація Білої книги щодо Ірландської програми допомоги, в якій підтверджується зобов'язання спрямовувати 0,7% ВНД на допомогу розвитку до 2030 року;
- просування ірландських цінностей миру, людяності, рівності та справедливості, зокрема через нашу кампанію за обрання до Ради Безпеки ООН;
- зміцнення присутності у Сполучених Штатах, включаючи новий флагманський «Ірландський дім» – центр дипломатії, торгівлі, бізнесу

та культурного просування – у Лос-Анджелесі, а також розширення присутності в інших країнах Америки;

- розширення присутності в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, включаючи новий флагманський Ireland House у Токіо;
- зміцнення присутності в Північній та Західній Африці, вихід за рамки традиційної спрямованості на допомогу та побудову нових партнерств;
- посилення присутності на Близькому Сході та в регіоні Перської затоки [26].

Станом на 2023 рік в межах цієї стратегії вже були зроблені наступні кроки: 22 нові місії по всьому світу; 6 нових співробітників культури за кордоном; Експо 2020; запуск програми «Кар'єра для стратегії ЄС» (травень 2021 р.); Програма ЄС-50 (2022-2023); успішний термін у Раді Безпеки ООН у 2021-2022 роках; переговори щодо політичної декларації відносно вибухової зброї в населених пунктах; рішення уряду балотуватися на виборах до Ради ООН з прав людини на термін 2027-2029 років; розподіл ОПР у бюджеті на 2022 рік вперше перевищив 1 млрд євро, а у бюджеті на 2023 рік збільшено до 1,23 млрд євро; нова стратегія діаспори; новий єдиний центр обслуговування для емігрантів, що повертаються; майже 5 мільйонів відвідувань сторінок уряду з порадами щодо подорожей у 2022 році; 9 500 громадянам було надано допомогу у поверненні додому під час пандемії COVID-19; запущено регіональні стратегії Global Ireland для взаємодії з Азіатсько-Тихоокеанським регіоном, Африкою, Північним регіоном, Латинською Америкою/Карибським басейном, США/Канадою [44].

Таким чином, сучасна зовнішня політика Ірландії має виразну специфіку, що поєднує традиції нейтралітету з активною міжнародною участю. Зберігаючи статус військово нейтральної держави, Ірландія водночас виступає впливовим актором у глобальних гуманітарних і дипломатичних процесах. Її політика орієнтована на підтримку миру, прав людини, сталого розвитку та міжнародного права, що відображається в активній участі в діяльності ООН, ОБСЄ та інших міжнародних організацій.

Членство в Європейському Союзі залишається ключовим чинником зовнішньополітичної стратегії Ірландії. Країна виступає за подальше поглиблення європейської інтеграції та збереження єдності ЄС. Водночас Ірландія прагне утримувати стратегічний баланс у відносинах з традиційними партнерами — США та Великою Британією, зважаючи на економічні, історичні та політичні зв'язки, особливо у світлі наслідків Брекзиту та проблем Північної Ірландії.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІРЛАНДСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН

Відносини між Ірландією та Україною характеризуються послідовним розвитком дипломатичних зв'язків та незмінною політичною підтримкою. Ірландія офіційно визнала незалежність України 31 грудня 1991 року, а дипломатичні відносини між двома країнами були встановлені 1 квітня 1992 року. Наразі функціонують Посольство України в Ірландії та Посольство Ірландії в Україні, забезпечуючи постійну дипломатичну присутність та сприяючи двосторонній співпраці [42].

Ірландія займає непохитну позицію щодо підтримки суверенітету та територіальної цілісності України. Вона послідовно засуджує дії Російської Федерації, включаючи незаконну окупацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, а також підтримку Росією незаконних збройних формувань на Донбасі. Ця позиція була офіційно закріплена у відповідному поданні, ухваленому Dáil Éireann 3 квітня 2014 року. Прихильність Ірландії до європейської інтеграції України була продемонстрована 27 січня 2015 року, коли вона стала 14-ю країною-членом ЄС, яка ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [42].

На міжнародних майданчиках Ірландія є активним прихильником України. Вона виступала співавтором низки резолюцій Генеральної Асамблеї ООН, ініційованих Україною, зокрема тих, що стосуються "Територіальної цілісності України", "Стану прав людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь, Україна", а також "Проблем мілітаризації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, Україна, а також частин Чорного та Азовського морів". Ірландія також надає підтримку Україні в інших великих

міжнародних організаціях, підкреслюючи свою відданість принципам міжнародного права [42].

Період з 2015 по 2021 рік відзначився інтенсивним політичним діалогом на високому рівні. 16-17 липня 2015 року відбувся офіційний візит Міністра закордонних справ і торгівлі Ірландії пана Чарльза Фланагана до України. У відповідь, 27-28 червня 2018 року, Міністр закордонних справ України Павло Клімкін здійснив офіційний візит до Ірландії. Політичні консультації продовжувалися на різних міжнародних платформах. 5 грудня 2019 року в Братиславі, в рамках 26-ї Ради міністрів ОБСЄ, відбулася двостороння зустріч Міністра закордонних справ України пана Вадима Пристайка з Міністром закордонних справ і торгівлі Ірландії паном Саймоном Ковені. Телефонна розмова між Міністром закордонних справ України паном Дмитром Кулебою та паном Саймоном Ковені відбулася 19 травня 2020 року, підтримуючи постійний діалог [42].

У 2021 році контакти перейшли в онлайн-формат: 21 квітня відбулася зустріч Першого заступника Міністра закордонних справ України пані Еміне Джапарової з Генеральним секретарем Міністерства закордонних справ Ірландії паном Нілом Берджессом. 11 червня відбулася онлайн-зустріч між заступником керівника Офісу Президента України паном Ігорем Жовквою та помічником Державного секретаря з міжнародних та європейських справ Департаменту Кабінету Міністрів Ірландії пані Хелен Блейк. 30 червня Міністр закордонних справ України пан Дмитро Кулеба провів онлайн-зустріч з Міністром закордонних справ і Міністром оборони Ірландії паном Саймоном Ковені. Цікавим є той факт, що 23 серпня 2021 року пан Саймон Ковені особисто відвідав Україну для участі в установчому саміті Кримської платформи, а також для відкриття першого резидентного посольства Ірландії в Україні, що стало знаковою подією у двосторонніх відносинах. Загалом, Міністерства закордонних справ обох країн провели 12 раундів двосторонніх політичних консультацій, останній з яких відбувся 25 листопада 2019 року в Дубліні, що свідчить про системний характер дипломатичної взаємодії [42].

Парламентська співпраця між Ірландією та Україною відіграє важливу роль у зміцненні двосторонніх відносин, доповнюючи дипломатичний діалог на урядовому рівні. Ця співпраця виявляється у регулярних візитах та зустрічах між представниками парламентів обох країн. Історія міжпарламентських контактів включає візит члена парламенту пана Рорі О'Генлона до України 6-9 жовтня 2005 року. У відповідь, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин здійснив офіційний візит до Ірландії 23-24 березня 2010 року. Пан Шон Баррет, член парламенту, відвідав Україну двічі: 8-11 жовтня 2013 року з офіційним візитом та 10 жовтня 2014 року. Більш пізні контакти включають двосторонню зустріч Голови Верховної Ради України пана Володимира Гройсмана та голови парламенту пана Шона Баррета, яка відбулася 29 лютого 2016 року в рамках Українського тижня в Європейському парламенті. Наразі українську делегацію у Парламентській групі дружби з Ірландією очолює народний депутат Святослав Юраш. Очікується, що найближчим часом буде призначено координатора ірландської делегації до Парламентської групи дружби з Україною, посаду, яку до лютого 2020 року обіймала сенаторка Марія Бірн [42].

Договірно-правова база, що регулює двосторонні відносини між Україною та Ірландією, охоплює сім двосторонніх документів, що створюють міцну основу для взаємодії у різних сферах. Ключовим серед них є Протокол про встановлення дипломатичних відносин від 1 квітня 1992 року [9].

Дипломатичні відносини між Україною та Ірландією здійснюються згідно з Віденською конвенцією про дипломатичні відносини 1961 року, а консульські – відповідно до Віденської конвенції про консульські відносини 1963 року. Обидві держави також є сторонами низки універсальних конвенцій ООН, які регулюють питання двостороннього співробітництва. Крім того, Ірландія, як член Європейського Союзу, співпрацює з Україною на основі відповідних угод між Україною та ЄС [12].

На сьогоднішній день між Україною та Ірландією укладено шість двосторонніх міжвідомчих угод, які реалізуються у відносинах між

компетентними міністерствами двох держав. Особливо варто виділити участь Ірландії у реалізації Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Програмою розвитку ООН щодо підтримки реформування державної служби в рамках адміністративної реформи, підписаного 25 жовтня 2007 року в Києві. Уряд Ірландії виділив 1 мільйон євро фінансової допомоги на його реалізацію, що підкреслює їхню підтримку українських реформ [12].

Сторони постійно докладають зусиль для подальшого розвитку договірно-правової бази. Зокрема, переговори щодо двосторонньої угоди про уникнення подвійного оподаткування були успішно завершені 23 червня 2011 року. Україна приділяє значну увагу якомога швидшому початку переговорів щодо укладення міжурядової угоди про спрощення візового режиму, розробленої на основі аналогічної угоди між Україною та ЄС. Однак, реалізація цієї угоди для Ірландії є проблематичною через її національну міграційну політику. Ірландська сторона наразі розглядає проекти низки міжурядових угод, що стосуються співробітництва у боротьбі з організованою злочинністю, повітряного сполучення, митної співпраці та обміну митною статистикою [12].

Серед інших важливих двосторонніх документів слід відзначити Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством транспорту України та Департаментом зв'язку, морських та природних ресурсів Ірландії щодо визнання дипломів моряків (відповідно до Правила 1/10 Міжнародної конвенції про підготовку, дипломування та несення вахти моряків 1978 року, зміненої у 1995 році), а також Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ Ірландії щодо проведення політичних консультацій високого рівня від 5 липня 2005 року. Співпраця у культурній та освітній сферах закріплена Меморандумом про взаєморозуміння щодо співробітництва в галузі культури між Міністерством культури і туризму України та Міністерством культури, спорту та туризму Ірландії від 8 лютого 2006 року та Меморандумом про взаєморозуміння щодо наукового та освітнього співробітництва між

Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти і науки Ірландії від 8 лютого 2006 року. У сфері технічного регулювання та споживчої політики діє Меморандум про взаєморозуміння між Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики та Національним органом стандартизації Ірландії від 27 липня 2006 року [12].

Після періоду спаду, спричиненого військовою агресією Російської Федерації проти України у 2014 році, обсяг двосторонньої торгівлі між Ірландією та Україною продемонстрував значне зростання у 2017 році. Загальний товарообіг досяг 324,4 млн доларів США, що на 37% більше порівняно з попереднім роком. Проте, торговельне сальдо для України залишалося негативним, склавши 106,2 млн доларів США. Експорт товарів становив 55,3 млн доларів США (зростання на 22%), а імпорт – 113,9 млн доларів США (зростання на 34%) відносно показників 2016 року. Обсяг експорту послуг збільшився до 53,8 млн доларів США (зростання на 68%), тоді як імпорт послуг досяг 101,4 млн доларів США (зростання на 34%) [22].

Зростання двосторонньої торгівлі товарами та послугами продовжилося у 2018 році, коли загальний обсяг торгівлі досяг 511 млн доларів США, що свідчить про зростання понад 36%. Експорт товарів суттєво збільшився, склавши 77,51 млн доларів США (зростання на 40% порівняно з 2017 роком), тоді як імпорт досяг 143,83 млн доларів США (зростання на 26%). Експорт послуг залишався відносно стабільним на рівні 56,14 млн доларів США, а імпорт послуг значно зріс до 233,51 млн доларів США (зростання на 128%) [22].

У 2019 році позитивна динаміка зберіглася, і загальний обсяг торгівлі товарами та послугами зріс на 34,3% порівняно з 2018 роком, досягнувши 715,6 млн доларів США. Експорт товарів майже подвоївся, склавши 153,2 млн доларів США (зростання на 97,7%), а імпорт товарів зріс до 169,6 млн доларів США (зростання на 18%). Експорт послуг склав 86,8 млн доларів США (зростання на 48%), а імпорт послуг – 306 млн доларів США (зростання на 21,2%) [33].

Глобальна пандемія у 2020 році призвела до незначного зниження загального обсягу торгівлі товарами та послугами на 5,39% порівняно з 2019 роком, склавши 677 млн доларів США. Експорт товарів скоротився до 94,4 млн доларів США (зменшення на 38,4%), проте імпорт товарів продовжував зростати, досягнувши 209 млн доларів США (зростання на 23,3%). Експорт послуг, навпаки, продемонстрував зростання до 112,6 млн доларів США (зростання на 26%), тоді як імпорт послуг зменшився до 261 млн доларів США (зменшення на 17%) [33].

У 2021 році загальний обсяг торгівлі товарами та послугами продовжив зменшуватися на 6,6% порівняно з 2020 роком, досягнувши 635 млн доларів США. Експорт товарів зріс незначно до 97,8 млн доларів США (зростання на 3,7%), а імпорт товарів збільшився до 231 млн доларів США (зростання на 10,6%). Експорт послуг залишався майже незмінним на рівні 119 млн доларів США, а імпорт послуг суттєво зріс до 374 млн доларів США (зростання на 42,8%) [22].

У 2021 році основними групами товарів, експортованих з України до Ірландії, були зернові (66,5 млн доларів США, що становить 82% від обсягів 2020 року), чорні метали (8 млн доларів США, значне зростання на 704%), м'ясо та харчові субпродукти (3,6 млн доларів США, зростання на 1198%), добрива (1,7 млн доларів США, зростання на 93%), мінеральне паливо, нафта та продукти її перегонки (2,5 млн доларів США, зменшення на 43,5%), а також залишки та відходи харчової промисловості (5,8 млн доларів США, зростання на 350%) [33].

Найбільші обсяги імпорту товарів з Ірландії були зафіксовані у торгівлі фармацевтичною продукцією (98,2 млн доларів США, що становить 89,1% від обсягу 2020 року), харчовими продуктами (40 млн доларів США, зростання на 66%), алкогольними та безалкогольними напоями та оцтом (24,7 млн доларів США, зростання на 41%) та ефірними оліями (13,6 млн доларів США, зростання на 63%) [33].

Після значного спаду у 2022 році, спричиненого повномасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України, динаміка загальних обсягів торгівлі між Україною та Ірландією продемонструвала відновлення зростання. За даними Державної митної служби України, за 11 місяців 2022 року загальний обсяг торгівлі товарами зріс на 51% порівняно з аналогічним періодом попереднього року, досягнувши 182 млн доларів США. При цьому, експорт товарів з України склав 12,8 млн доларів США, тоді як імпорт товарів з Ірландії значно перевищив цю цифру, сягнувши 169 млн доларів США.(22)

Основними секторами торговельно-економічного співробітництва залишалися сільське господарство, фармацевтика, харчова промисловість та напої, а також приладобудування. У секторі послуг значні обсяги торгівлі припадали на транспортні, комп'ютерні та телекомунікаційні послуги, а також бізнес-послуги [51].

Серед найбільших груп товарів, експортованих з України до Ірландії за 11 місяців 2022 року, слід виділити: зернові (9,5 млн доларів США), електричні машини та запасні частини до них (1,8 млн доларів США), нафта та нафтопродукти (0,8 млн доларів США), повітряні або вакуумні насоси, повітряні компресори та вентилятори (0,3 млн доларів США) та мішки та сумки (0,2 млн доларів США) [33].

З іншого боку, найбільші обсяги імпорту товарів з Ірландії були зафіксовані у торгівлі фармацевтичною продукцією (75,7 млн доларів США), етиловим спиртом (25,8 млн доларів США), автоматичними машинами для обробки інформації та їх блоками (13,2 млн доларів США) та іншими харчовими продуктами (9,7 млн доларів США) [33].

Станом на 31 грудня 2022 року Ірландія інвестувала 186,6 млн доларів США прямих інвестицій в економіку України. Інструменти акцій на цю ж дату становили 28 млн доларів США. Найбільший обсяг ірландських інвестицій був спрямований у інформаційно-комунікаційний сектор України (7,4 млн доларів США) та промисловість (6,5 млн доларів США). Позитивним сигналом для інвестиційного клімату в Україні стало рішення ірландських будівельних

компаній Kingspan та CRH інвестувати 280 мільйонів євро у будівництво будівельного кампусу в Україні до 2030 року [51].

У відповідь на російську агресію, 20 з 25 найбільших ірландських компаній оголосили про повне припинення своєї діяльності в Росії, а п'ять інших поступово готуються до повного виведення або припинили постачання своєї продукції. У цьому контексті важливо відзначити спільну інформаційну кампанію Посольства України та української громади в Ірландії проти рішення компанії Irish Distillers, власника бренду ірландського віскі Jameson, відновити поставки до Росії у березні 2023 року. Це призвело до рішення французької компанії Pernod-Ricard, якій належить Irish Distillers, припинити експорт усіх своїх міжнародних брендів до Росії [51].

Протягом звітного періоду, після серії зустрічей та переговорів між Посольством України та ірландськими компаніями, значно зросла їхня зацікавленість у відновленні міжнародних пасажирських та вантажних авіап перевезень до та з України. Зокрема, 20 липня 2023 року керівництво Ryanair відвідало Київ та оголосило про інвестиційний пакет у розмірі 3 мільярдів євро для повоєнного розвитку авіаційної галузі. 13 грудня представники аеропортів Бориспіль та Львів провели онлайн-зустріч з керівництвом Адміністрації аеропорту Дубліна. Компанія, яка керує роботою аеропортів Дубліна, Корка та Джидди (Саудівська Аравія), висловила готовність надавати оперативні консультації та безкоштовне навчання персоналу аеропорту з метою якнайшвидшого відновлення їхньої діяльності після завершення бойових дій в Україні [51].

Україна та Ірландія також активно розвивають співпрацю в ІТ-секторі. У червні 2023 року, за активного сприяння Посольства, український стенд було відкрито на Dublin Tech Summit, одному з головних європейських ІТ-заходів. Українські компанії, такі як «Digicode», «Jevera», «Inetics», «Lampa Software», «Devlight», «Sigma», «Vivesen», «Itera» та «8allocate», вперше мали власний стенд, що значно покращило їхні можливості для презентації продукції європейським клієнтам. Участь у Саміті також взяли представники

Асоціації «IT Ukraine», і було досягнуто домовленості про участь України в Dublin Tech Summit у 2024 році [51].

Серед потужних ірландських компаній, які працювали в Україні до повномасштабної війни, слід згадати авіакомпанію «Ryanair», свиноводчу компанію «Hermitage Genetics», експертну компанію агрономічних послуг «Origin Enterprises» (працює в Україні під брендом «Agrii Ukraine») та міжнародну корпорацію «CRH Ukraine», до складу якої входять заводи ПАТ «Подільський цемент» (Кам'янець-Подільський), ТОВ «Цемент» (Одеса), ПАТ «Миколаївцемент» (Львівська область), а також компанія «Полібетон», ПАТ «Білоцерківський завод ЗБК» та ПАТ «Бехівський спеціалізований кар'єр». Міжнародна компанія Aptiv, що спеціалізується на виробництві автозапчастин та є партнером провідних світових брендів Volkswagen, BMW, Renault, Audi, Fiat та Porsche, вже має три заводи-партнери у Вінниці, Чернівцях та Івано-Франківську. Усі зазначені компанії висловили готовність відновити повноцінну роботу на території України та збільшити інвестиції після закінчення війни [22].

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну у лютому 2022 року викликало рішучу та багатоаспектну реакцію з боку Ірландії, що ґрунтувалася на принципах міжнародного права, гуманітарних цінностях та підтримці європейської безпеки. Незважаючи на свою традиційну політику військового нейтралітету, Ірландія продемонструвала значну солідарність з Україною, надавши політичну, гуманітарну, економічну та нелетальну військову підтримку.

Ірландія зайняла чітку та непохитну позицію щодо засудження агресії Російської Федерації та підтримки суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів станом на 1991 рік. Ірландський уряд активно брав участь у формуванні та імплементації безпрецедентних санкційних пакетів Європейського Союзу проти Росії, спрямованих на обмеження її здатності вести війну. Ці заходи охоплювали фінансовий, технологічний, транспортний та енергетичний

сектори, а також включали заморожування активів фізичних та юридичних осіб, пов'язаних з російським режимом. За даними на початок 2023 року, Ірландія заморозила активи на суму 1,72 млрд євро, пов'язані з російськими громадянами та організаціями, які потрапили під санкції ЄС [4].

На міжнародній арені Ірландія, як член Ради Безпеки ООН у 2021-2022 роках, послідовно та принципово критикувала війну Росії, відстоюючи Статут ООН та права народу України [47].

Ірландія активно підтримує ініціативи щодо притягнення Росії до відповідальності за шкоду, завдану Україні. Зокрема, вона є учасником процесу створення Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України (RD4U), який було створено Радою Європи. Це підтверджується інформацією з офіційних ресурсів Ради Європи та ірландських парламентських дебатів, де обговорюється участь Ірландії у цьому механізмі. Ірландія активно сприяла включенню питання відповідальності за Україну до порядку денного Ради Європи під час свого головування у Комітеті міністрів Ради Європи у 2022 році [31].

Ірландія є членом так званої "Основної групи" (Core Group) держав, яка працює над створенням спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України. Це питання активно обговорюється на міжнародному рівні, і Ірландія є однією з країн, яка публічно висловила свою підтримку цій ініціативі. Інформація про це регулярно з'являється у звітах Міністерства закордонних справ України та прес-релізах, пов'язаних з роботою цієї групи. Міністр юстиції Ірландії та інші посадовці також робили заяви, що підтверджують цю позицію.

Незважаючи на свою політику військового нейтралітету, яка означає неучасть у військових альянсах та спільних оборонних домовленостях, Ірландія активно долучилася до нелетальної військової підтримки України через Європейський фонд миру (European Peace Facility, EPF). Ірландія зробила повний внесок у пакет військової допомоги ЄС у розмірі 1 мільярда євро, при цьому частка Ірландії становить 22 мільйони євро, які

спрямовуються на нелетальні елементи, такі як комунікаційне обладнання та саперні засоби. Це відповідає її політиці участі в EPF, яка дозволяє фінансувати обладнання, що не призначене для використання у наступальних цілях. Більше того, Ірландія висловила готовність надіслати миротворців до України для моніторингу потенційного припинення вогню та оголосила про надання радарних станцій Giraffe [48].

У вересні 2024 року рамках офіційного візиту до Києва Прем'єр-міністр Ірландії Саймон Гарріс провів зустріч з Президентом України Володимиром Зеленським, під час якої було підписано двосторонній меморандум про взаєморозуміння. Ця угода стала знаковим кроком у поглибленні співпраці між двома державами [55].

В Угоді було зазначено, що «жорстока війна Росії є кричущим порушенням міжнародного права та Статуту Організації Об'єднаних Націй (Статут ООН), Гельсінського заключного акта та Паризької хартії. Агресія Росії проти України послаблює безпеку й стабільність у всій Європі та підриває довіру до Росії як учасника міжнародних угод. Війна продовжує загострювати продовольчу та енергетичну кризу, яка вражає найбільш та найуразливіші верстви населення в усьому світі. Відповідно до Спільної декларації про підтримку України (Декларація G7), ухваленої у Вільнюсі 12 липня 2023 року «Групою семи» та Європейським Союзом (ЄС) і підписаної Ірландією, Ірландія зобов'язується підтримувати Україну, яка захищає свій суверенітет і територіальну цілісність, відновлює свою економіку, захищає своїх громадян і просуває свій порядок денний реформ, а також продовжує свій шлях до інтеграції та вступу до ЄС. Учасники поглиблюватимуть свою співпрацю та партнерство шляхом виконання довгострокових двосторонніх безпекових зобов'язань, викладених у цій Угоді. Ці зобов'язання ґрунтуються на спільній зацікавленості Учасників у захисті глобальної багатосторонньої системи та норм міжнародного права, заснованих на Статуті ООН, а також у захисті фундаментальних прав і свобод людини» [10].

Також наголошувалося, що «у 2022 та 2023 роках Ірландія виділила 122 мільйони євро на нелетальну військову допомогу Україні. У 2024 році Ірландія зобов'язалася виділити Україні ще 128 мільйонів євро на нелетальну військову підтримку. У цьому контексті Ірландія також повністю підтримує подальшу мобілізацію передбачуваної, стійкої та довгострокової допомоги через Європейський фонд миру (ЄФМ) та спеціальний Фонд допомоги Україні (ФДУ) у межах цього фонду. Військова підтримка України з боку Ірландії через Європейський фонд миру й надалі зосереджуватиметься на нелетальному обладнанні, як зазначено в її Програмі урядових зобов'язань щодо ЄФМ» [10].

Угода фіксувала, що «підтримка у сфері безпеки й оборони охоплюватиме, але не обмежуватиметься такими сферами, як надання нелетальної військової допомоги, зокрема в межах Європейського фонду миру; пожертвування систем розмінування та інших подібних систем, таких як обладнання для знешкодження вибухонебезпечних предметів (ЗВП); забезпечення постійної підготовки Збройних Сил України через Місію ЄС з військової допомоги (EUMAM) в Україні; членство в коаліції з розмінування на чолі з Литвою та Ісландією в межах Контактної групи з питань оборони України; вивчення інших потенційних шляхів підтримки в межах коаліцій Контактної групи з питань оборони, таких як ІТ-коаліція на чолі з Люксембургом та Естонією» [10].

Також Угода включала окремі розділи присвячені гуманітарній підтримці, підтримці відновлення та реформ, відданості впровадженню реформ в Україні; сприянню притягненню до відповідальності РФ, відшкодуванню збитків, втрат і шкоди, завданих російською агресією, санкціям тощо [10].

Прем'єр-міністр Гарріс під час візиту в вересні 2024 року підтвердив незмінну солідарність ірландського народу з українцями, заявивши, що народ Ірландії стоїть разом з народом України. Він також відзначив підтримку Ірландією євроінтеграційних прагнень України. Перед зустріччю з

Президентом, Прем'єр-міністр Гарріс відвідав зруйновані та пошкоджені внаслідок бомбардувань райони Бородянки та Гостомеля на Київщині. Візит ірландського лідера супроводжувався оголошенням про надання Ірландією додаткових 36 мільйонів євро (30,3 мільйона фунтів стерлінгів) на підтримку гуманітарних зусиль, а також на "реабілітацію та подальшу реконструкцію" в Україні. Ці кошти включають фінансування для Гуманітарного фонду для України, Фонду ООН у галузі народонаселення, ЮНІСЕФ та Червоного Хреста. Віце-прем'єр-міністр Ірландії (Танаїсте) Мікеал Мартін заявив, що цей пакет допомоги "забезпечить вкрай необхідну гуманітарну підтримку та допомогу в розвитку людям, які страждають від наслідків цієї несправедливої війни". Він також підкреслив, що допомога Ірландії у 2024 році пріоритетно спрямована на запобігання сексуальному та гендерно зумовленому насильству та реагування на нього, підтримку послуг материнства та відновлення будинків для людей, змушених тікати від конфлікту. З урахуванням цього останнього оголошення, загальний обсяг фінансування України з боку Ірландії з лютого 2022 року перевищить 380 мільйонів євро [55].

Отже, розвиток ірландсько-українських відносин відзначається поступовим зміцненням політичних, економічних та гуманітарних зв'язків, особливо на тлі останніх геополітичних подій у Європі. Від моменту встановлення дипломатичних відносин обидві держави демонструють взаємну зацікавленість у поглибленні співпраці, зокрема в межах європейських і міжнародних організацій. Ірландія послідовно підтримує суверенітет і територіальну цілісність України, що особливо проявилось після початку повномасштабної агресії Росії. Зростає обсяг гуманітарної допомоги, підтримка українських біженців та солідарність на міжнародній арені. У контексті економічних зв'язків спостерігається потенціал для подальшого розвитку, зокрема у сфері торгівлі, інновацій та освіти.

РОЗДІЛ 3.

УКРАЇНСЬКИХ ВИМУШЕНІ МІГРАНТИ В ІРЛАНДІЇ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України у лютому 2022 року, Ірландія приєдналася до країн Європейського Союзу, які надали притулок українським біженцям відповідно до Директиви ЄС про тимчасовий захист.

У відповідь на гуманітарну кризу, спричинену повномасштабним вторгненням Російської Федерації в Україну, Європейський Союз активував Директиву про тимчасовий захист (2001/55/ЄС). Це надзвичайне положення, закріплене Рішенням Ради ЄС № 2022/382 від 4 березня 2022 року, було розроблено для забезпечення швидкого та гуманного реагування на масове переміщення українського населення. Ірландія долучилася до цього заходу, надавши йому юридичної сили відповідно до Розділу 60 Закону про міжнародний захист 2015 року [27].

Тимчасовий захист в Ірландії поширюється на такі групи осіб, які були змушені залишити Україну через вторгнення Росії:

- Громадяни України, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року.
- Громадяни третьої країни (окрім України) або особи без громадянства, які мали право на міжнародний захист (наприклад, статус біженця) або еквівалентний статус національного захисту в Україні та проживали там до 24 лютого 2022 року.
- Члени сімей осіб, зазначених у попередніх пунктах, за умови, що їхня сім'я вже існувала в Україні до 24 лютого. До членів сім'ї належать чоловік/дружина або партнер, неодружені неповнолітні діти будь-кого з

них, а також інші близькі родичі, які перебували на їхньому утриманні та проживали з ними як частина сім'ї до 24 лютого 2022 року.

- Громадяни третьої країни (окрім України) та особи без громадянства, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року з постійним посвідкою на проживання в Україні та не можуть безпечно повернутися до своєї країни походження [27].

Особам, які прибувають до Ірландії та легально проживали в Україні до 24 лютого 2022 року з тимчасовим або короткостроковим дозволом на проживання, виданим українською владою, може бути надана допомога у добровільному поверненні до країни походження за підтримки Міжнародної організації з міграції (МОМ), якщо це безпечно [42].

Надання тимчасового захисту забезпечує бенефіціарам негайний доступ до ринку праці, а також доступ до соціального захисту та іншої державної підтримки. Для реалізації практичних заходів щодо виконання цих зобов'язань мобілізуються всі урядові ресурси. Особи, яким було надано тимчасовий захист, отримують лист із детальним описом їхнього статусу в Ірландії. Цей дозвіл дозволяє їм якомога швидше отримати доступ до всієї необхідної підтримки [27].

Особа, яка має право на тимчасовий захист, може подати заяву про міжнародний захист у будь-який час, проте скористатися тимчасовим захистом неможливо, поки подано заяву про міжнародний захист. Заяву про міжнародний захист має бути відкликано, перш ніж тимчасовий захист може бути наданий, або навпаки. Важливо, що особа, яка подає заяву на міжнародний захист, не матиме негайного доступу до працевлаштування, соціального забезпечення чи міжнародних поїздок так само, як особа, яка отримує тимчасовий захист. Якщо громадянин України перебуває в Ірландії за іншим імміграційним дозволом (наприклад, як студент або особа з дозволом на працевлаштування), його поточний дозвіл залишається дійсним до закінчення терміну його дії. Після цього він може вирішити, чи продовжувати або поновлювати існуючий дозвіл, чи скористатися тимчасовим захистом на

решту періоду, протягом якого тимчасовий захист доступний, як визначено Радою ЄС [42].

Міністр юстиції може виключити особу з тимчасового захисту за певних обставин, зокрема, якщо є вагомі підстави вважати, що особа вчинила злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людяності, або була визнана винною у діяннях, що суперечать цілям та принципам Організації Об'єднаних Націй. Також виключення можливе, якщо особа становить загрозу безпеці держави або громаді через засудження за особливо тяжкий злочин. Громадяни третіх країн, які легально проживали в Україні з тимчасовим дозволом і можуть безпечно повернутися до своєї країни походження, також можуть не мати права на тимчасовий захист та можуть скористатися допомогою у добровільному поверненні за підтримки МОМ. Крім того, громадяни України, які не можуть надати достатніх доказів проживання в Україні станом на 24 лютого 2022 року або безпосередньо до цієї дати, також можуть не підпадати під дію Директиви [42].

Для осіб, яким надано тимчасовий захист в Ірландії, їхній поточний дозвіл дійсний до 4 березня 2025 року. Для продовження дії дозволу до 4 березня 2026 року було необхідно подати заявку на поновлення. Вкрай важливо було подати цю заявку якомога швидше, щоб забезпечити наявність дійсного дозволу на тимчасовий захист [30].

Станом на лютий 2024 року Ірландія надала тимчасовий захист 104 870 громадянам України, які прибули в межах тимчасового захисту. Демографічна структура цієї групи суттєво відрізняється від типової ірландської: 46% становлять жінки віком понад 20 років, ще 23% чоловіки того ж віку, а 31% неповнолітні особи. Таким чином, українська громада в Ірландії є переважно молодого і жіночого за складом, що має значення для планування освітніх та соціальних програм. Ці показники свідчать про те, що більшість біженців – це матері з дітьми, які прибули без супроводу чоловіків, що залишились в Україні через воєнний стан і мобілізацію. Це формує потребу у підтримці дитячої

інфраструктури, психологічної реабілітації та спеціалізованих соціальних програм [34].

Станом на лютий 2024 року понад 17 тисяч українців взяли участь у програмах подальшої освіти, зокрема 14 186 з них вивчали англійську мову. Також у шкільній системі Ірландії навчається 18 185 українських дітей, що є свідченням масштабної інтеграції в освітній простір. Однак мовний бар'єр залишається серйозною перешкодою. За результатами опитувань Intreo, 59% респондентів вказали недостатнє знання англійської мови як головну перешкоду для працевлаштування. Таким чином, мовна адаптація — це не лише питання індивідуального комфорту, а стратегічний елемент для інтеграції на ринку праці [34].

Серед 28 128 осіб, щодо яких доступна інформація про освіту, 61% мають ступінь бакалавра або вищий рівень (еквівалент NFQ 7+). Це вказує на високий освітній потенціал українських мігрантів. Тим не менш, через мовний бар'єр та невизнання кваліфікацій частина цієї групи вимушена займатися роботою нижчої кваліфікації, ніж їхній фах. Це створює структурну проблему “переосвіченого безробіття” та втрату людського капіталу як для українців, так і для ірландської економіки. Програми переатестації та визнання дипломів могли б частково пом'якшити цю диспропорцію. Хоча 40 997 українців вже відвідали заходи з працевлаштування в Intreo, лише частина змогла вийти на ринок праці. Серед тих, хто надав інформацію про попередній досвід, 30% працювали у сфері професійних послуг (освіта, медицина, ІТ), 13% — у сфері обслуговування, 11% — у роздрібній торгівлі. Така структура є важливим сигналом для ринку праці: українські біженці мають значний фаховий досвід, який може бути інтегрований у ключові сектори за умови цільової підтримки (наприклад, менторських програм, курсів з термінології, культурної адаптації тощо) [34].

З початку повномасштабного вторгнення Ірландія надавала українським біженцям одну з найбільш щедрих програм підтримки в ЄС, включаючи безкоштовне житло (переважно у готелях) на необмежений термін та

щомісячні виплати понад 800 євро для безробітних, а також допомогу на дітей. Ця політика призвела до значного припливу біженців та спричинила кризу житла. Власникам житла було вигідніше розміщувати українців без сплати податку, ніж здавати приміщення приватним орендарям із оподаткуванням [8].

З березня 2024 року уряд змінив правила розміщення новоприбулих біженців з України. Право на безкоштовне житло було обмежено 90 днями, а виплати під час такого розміщення скорочено до 38,80 євро на тиждень (з 232 євро на тиждень). Після виїзду з державного житла виплати збільшуються. З початку літа 2024 року було закрито майже 190 центрів розміщення українців (175 розірвано урядом, 14 – постачальниками житла), і ще зі 100 центрами розірвання контрактів триває. У серпні 2024 року продовжують розміщувати українців за контрактом з урядом 855 закладів, порівняно з 993 у серпні 2023 року. Деякі звільнені місця використовуються для розміщення заявників на міжнародний захист з інших країн. Близько 12 готелів, де раніше проживали лише українці, тепер функціонують як "гібридні об'єкти", приймаючи як українців, так і біженців з інших країн [8].

Станом на середину серпня 2024 року, за даними уряду Ірландії, у житлі за державним контрактом проживали 40 058 українців із тимчасовим захистом, що на 30% менше, ніж у серпні 2023 року (57 502 особи). Приблизно 28 800 українських біженців проживають у понад 15 100 ірландських сім'ях, яким уряд виплатив 165 млн євро з липня 2022 року. Загалом в 2024 році Ірландії вже проживало 107 279 українських біженців. Потік новоприбулих до країни суттєво зменшився: у липні 2024 року прибувало в середньому 33 українські біженці на день, тоді як у липні 2023 року цей показник сягав 113 осіб на день [7].

З вересня 2024 року скорочення виплат для біженців, які проживають у державному житлі з повним пансіоном, пошириться на всіх українців, незалежно від дати їхнього приїзду до Ірландії. Це зменшення виплат має на меті урівняти умови для українських біженців та шукачів міжнародного захисту, які проживають у державному житлі. За даними Департаменту

соціального захисту, у вересні мінімальні виплати отримували 5067 осіб, а близько 98% людей у спеціальних центрах розміщення зобов'язані сплачувати внески на харчування та комунальні послуги [32].

Незважаючи на скорочення виплат, дані ірландського Мінюсту свідчать, що з 14 березня 2024 року від тимчасового захисту відмовилися лише 65 українських біженців, хоча точна кількість тих, хто виїхав з країни, не відстежується регулярно. З моменту запровадження скорочених пільг до Ірландії за захистом прибули 4260 українців, з яких 1139 — діти. Майже 5% заявникам було відмовлено у тимчасовому захисті [7].

З березня 2025 року новоприбулим українським біженцям не надаватиметься безкоштовне державне житло. Це є значною зміною порівняно з поточною політикою. Крім того, уряд розглядає можливість виселення з державного житла тих українців, які проживають там найдовше. Серед інших можливих заходів, що обговорюються високопосадовцями, є припинення надання житла українцям, чий дохід перевищує певний поріг, визначений на основі їхнього економічного профілю. Також розглядається скасування права на повторне проживання у державному житлі, якщо надане ліжко-місце стало недоступним (наприклад, через поломку) або якщо особа повертається до Ірландії після перебування за кордоном [3].

Ці пропозиції спрямовані на скорочення бюджетних видатків та стимулювання переходу українців до більш незалежного життя. Важливо зазначити, що хоча ці ініціативи ще не були широко обговорені серед міністрів і не розглядалися Комітетом Кабінету Міністрів з питань України, вони відображають загальну тенденцію до адаптації програми підтримки.

Однак, треба зазначити, що значну роль в підтримці українських громадян в Ірландії відіграє не лише ірландська держава, але й представники української громади в цій країні. Українська громада в Ірландії представлена низкою організацій, які активно працюють над підтримкою своїх співвітчизників, збереженням культурної спадщини та інтеграцією в ірландське суспільство. Серед них особливо виділяються Асоціація українців

у Республіці Ірландія (AURI) та "Українська дія в Ірландії", кожна з яких має свої особливості та пріоритети [53].

Асоціація українців у Республіці Ірландія (AURI) є офіційно зареєстрованою благодійною організацією в Ірландії, що представляє об'єднану українську громаду. Головною метою AURI є підтримка гуманітарних, медичних, освітніх та культурних потреб українців, які проживають у Республіці Ірландія та за кордоном. Організація також прагне об'єднати українців та сприяти їхній інтеграції в ірландське суспільство. Керівництво AURI здійснюється Радою опікунів, що складається з восьми осіб, які мають досвід у різних професійних сферах, таких як фінанси, охорона здоров'я, торгівля, наука та освіта [49].

Діяльність AURI охоплює широкий спектр напрямків. Це включає збір коштів для України та всіх її потреб, а також збір, закупівлю та розподіл гуманітарної та медичної допомоги для українців та інших нужденних громад. Організація надає підтримку українцям та іншим особам, зацікавленим в Україні та її спадщині, заохочуючи їх до участі в соціальних та культурних заходах. Важливим аспектом є допомога та підтримка українських мігрантів в їх інтеграції в багатонаціональну ірландську спільноту, а також сприяння та підтримка етнічної ідентичності та культури українців, які проживають в Ірландії. Одним із головних пріоритетів AURI є заснування та підтримка Українського центру та Української школи з метою збереження та розвитку української мови, культури та освіти, а також забезпечення українського середовища для дітей українського походження. Організація також взаємодіє з іншими етнічними асоціаціями та товариствами в Ірландії та за кордоном, представляючи українську громаду в державних, культурних, політичних та медійних установах. Додатковою сферою діяльності є надання допомоги, включаючи медичну, українцям та іншим громадам, які її потребують, а також сприяння місцевій владі у пошуку та забезпеченні безпечного житла для нужденних. AURI активно співпрацює зі Світовим конгресом українців,

Світовим конгресом українських молодіжних організацій, Всесвітньою координаційною радою українців та Європейським конгресом українців [49].

"Українська дія в Ірландії" є зареєстрованою неприбутковою організацією, створеною у травні 2022 року у відповідь на повномасштабне вторгнення в Україну та найбільшу гуманітарну кризу в Європі. Головна місія організації полягає у тому, щоб бути голосом та дією України в Ірландії. Її робота зосереджена на трьох основних пріоритетах: сприяння інтеграції українських біженців в ірландське суспільство, зміцнення та диверсифікація місцевих громад; розвиток ірландсько-української культурної та освітньої співпраці; надання гуманітарної та життєво важливої допомоги українцям, які переживають скрутні часи [52].

"Українська дія в Ірландії" була заснована як українцями, так і ірландцями, які небайдужі до майбутнього України та її народу. Вона складається з 50 волонтерів, які мають досвід у різних сферах, включаючи освіту, культуру, бізнес, інновації, інформаційні технології (ІТ), дизайн, медіа та журналістику, політику та міжнародні відносини, кадрову політику (HR) та цивільну безпеку. Діяльність "Української дії в Ірландії" включає створення та підтримку Українського громадського центру в Дубліні, захист інтересів української громади перед ірландським урядом та суспільством, а також організацію протестів проти війни та інших публічних заходів на підтримку України. Організація надає інформаційну підтримку українцям в Ірландії через соціальні мережі та веб-сайт www.iamukrainian.ie, а також культурну та інформаційну підтримку ірландцям, які приймають українців у своїх сім'ях. Проводяться опитування серед українців, які знайшли захист від війни в Ірландії, а також організовуються українські суботники, походи, культурні та освітні заходи. Важливим напрямком є збір гуманітарної та життєво важливої допомоги для України [52].

"Українська дія в Ірландії" співпрацює з низкою партнерів, включаючи Форум громадянського суспільства з питань України в Ірландії, Ірландський Червоний Хрест, Ірландську раду у справах біженців, Ірландську імміграційну

раду, Громадський фонд Ірландії, Фонд «Єдиний», а також компанії Ernst and Young та Arthur Cox [52].

Таким чином, станом на 2025 рік ситуація українських вимушених мігрантів в Ірландії зазнала значних змін, що відображають як виклики інтеграції, так і трансформацію державної політики. Після початку повномасштабної війни в Україні Ірландія прийняла понад 100 тисяч українців, надаючи їм тимчасовий захист, житло та соціальну підтримку. Адаптація українців відбувається через участь у мовних курсах, професійній освіті та працевлаштуванні. Однак із часом, у зв'язку з внутрішніми ресурсними обмеженнями та політичним тиском, уряд Ірландії скоротив соціальні виплати та обмежив терміни перебування у державному житлі до 90 днів. Ці зміни призвели до відтоку частини біженців. Отже, ірландська політика щодо українських біженців еволюціонує від початкової щедрої підтримки до більш обмеженого підходу, що вимагає від мігрантів швидшої інтеграції та самозабезпечення. Це створює нові виклики як для самих українців, так і для ірландської системи соціальної підтримки та інтеграції.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши особливості українського напряму зовнішньої політики Ірландії на сучасному етапі, ми дійшли наступних висновків:

1. Сучасна зовнішня політика Ірландії формується на перетині історичної традиції нейтралітету, активної участі у міжнародних організаціях і прагнення до збереження глобальної стабільності в умовах трансформації міжнародного порядку. Її нормативно-правова база ґрунтується передусім на положеннях Конституції Ірландії, актах парламенту, міжнародних угодах, а також зобов'язаннях, що випливають з участі у таких міждержавних утвореннях, як Європейський Союз, Організація Об'єднаних Націй та Рада Європи. Особливе значення має стаття 29 Конституції, яка регламентує зовнішньополітичну діяльність держави та визначає механізми її реалізації через ратифікацію міжнародних договорів і дотримання міжнародного права.

Інституційний механізм зовнішньої політики Ірландії представлений, перш за все, Міністерством закордонних справ, яке є головним органом у реалізації зовнішньополітичного курсу. Його функції охоплюють дипломатичне представництво за кордоном, участь у міжнародних перемовинах, забезпечення захисту громадян Ірландії за межами країни, а також формування позиції держави щодо ключових питань глобального порядку денного. Водночас важливу роль у формуванні зовнішньої політики відіграють прем'єр-міністр (Taoiseach), Президент Ірландії як символ міжнародної репрезентації, а також парламент (Oireachtas), що бере участь у ратифікації угод та політичному контролі.

2. Зовнішня політика Ірландії сьогодні є багатовекторною, принципово орієнтованою на цінності миру, співпраці й міжнародного права, а її інституційна та нормативна база забезпечує стабільність і передбачуваність у реалізації національних інтересів в умовах мінливої міжнародної системи. У

структурі пріоритетів сучасної зовнішньої політики Ірландії чітко простежуються кілька ключових напрямів. Передусім це збереження військового нейтралітету, який, хоча й не закріплений законодавчо як абсолютний, виступає політичною доктриною, що визначає небажання держави брати участь у воєнних союзах. У той же час Ірландія активно долучається до миротворчих операцій ООН, демонструючи відданість принципам багатосторонності та міжнародної безпеки. Другим важливим напрямом є європейська інтеграція: Ірландія послідовно підтримує поглиблення політичного, економічного та правового співробітництва в межах Європейського Союзу, розглядаючи його як гаранта безпеки, стабільності та добробуту. Значне місце в зовнішньополітичній стратегії Ірландії посідає підтримка міжнародного права, прав людини, сталого розвитку та гуманітарної допомоги. Ірландія активно просуває гендерну рівність, кліматичну справедливість та протидію глобальним викликам — від збройних конфліктів до пандемій. При цьому важливою є роль держави у трансатлантичному діалозі, зокрема через історичні зв'язки зі США та особливі відносини з Великою Британією, особливо у контексті Брекзиту та забезпечення стабільності на острові Ірландія.

3. Розвиток ірландсько-українських відносин упродовж останніх десятиліть демонструє поступову динаміку зміцнення двосторонньої співпраці, що базується на спільних цінностях демократії, поваги до міжнародного права та прагнення до європейської стабільності. Нормативно-правова база цих відносин, попри відносно пізнє встановлення дипломатичних контактів у 1992 році, є достатньо гнучкою та відкритою до розширення. Основними механізмами правового регулювання є двосторонні міжурядові домовленості, документи в межах взаємодії в структурах Європейського Союзу, а також акти, що стосуються питань гуманітарної, технічної й фінансової допомоги. Важливу роль у цьому контексті відіграє також співпраця на рівні міжпарламентських груп дружби, дипломатичних представництв і участі обох країн у міжнародних форумах.

Пріоритетні напрямки двосторонніх відносин охоплюють насамперед гуманітарну, освітню, економічну та політичну сфери. До початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну Ірландія розглядала Україну переважно як країну з потенціалом для поглиблення торговельно-економічного діалогу та академічного обміну. Водночас війна істотно трансформувала характер і зміст ірландсько-українських відносин, перевівши їх у площину стратегічного партнерства на тлі глобального геополітичного протистояння. Ірландія, як держава-член ЄС, активно приєдналася до санкційного тиску на Російську Федерацію, а також надала Україні політичну, фінансову й гуманітарну підтримку. Важливим свідченням цього є прийом Ірландією значної кількості українських вимушених переселенців, організація програм тимчасового захисту, а також публічне декларування підтримки суверенітету й територіальної цілісності України на всіх міжнародних платформах.

Зміни у двосторонніх відносинах після 2022 року позначилися посиленням співпраці у сфері безпеки, протидії дезінформації, енергетичної стійкості та цифрової трансформації. Ірландія, попри свій традиційний військовий нейтралітет, чітко зайняла проукраїнську позицію в умовах війни, що засвідчило її готовність до переосмислення власних зовнішньополітичних підходів у межах нової безпекової архітектури Європи. Крім того, Ірландія виступає за якнайшвидший вступ України до Європейського Союзу, підтримуючи її у виконанні критеріїв членства, реформуванні державного управління та реалізації антикорупційної політики.

4. На сьогодні явище української вимушеної міграції в Ірландії набуло стійкого соціально-політичного та гуманітарного значення, ставши одним із найбільш масштабних проявів сучасної кризи переміщення населення в Європі. У результаті повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну Ірландія, як частина європейського механізму тимчасового захисту, оперативно надала притулок десяткам тисяч громадян України. Вимушені переселенці отримали правовий статус на підставі Директиви ЄС про

тимчасовий захист, що забезпечило їм доступ до базових соціальних послуг, охорони здоров'я, освіти, а також ринку праці без необхідності проходження стандартної процедури отримання притулку.

Проте на практиці механізми реалізації цього статусу стикаються з численними викликами. Серед найбільш актуальних проблем можна визначити обмеженість житлових ресурсів, скорочення термінів надання безоплатного державного житла, нерівномірний доступ до ринку праці, мовні бар'єри та обмежені можливості визнання українських дипломів і кваліфікацій. Упродовж 2023–2024 років уряд Ірландії вніс істотні зміни до політики підтримки біженців, що призвело до скорочення соціальних виплат і запровадження часових обмежень перебування в державному житлі. Ці кроки зумовлені тиском на національні ресурси та зростанням суспільної напруги, однак водночас вони актуалізують питання стійкої інтеграції та збереження соціальної справедливості.

Однак, незважаючи на виклики, значна частина українських вимушених мігрантів демонструє високий рівень адаптаційного потенціалу. Ірландська держава сприяє професійній реалізації біженців через програми перекваліфікації, підтримку підприємництва, освітні ініціативи та мовні курси. Більше того, активну роль у процесі інтеграції відіграє українська діаспора, яка в умовах війни істотно зросла чисельно та якісно переформатувалася. Громадські організації, волонтерські мережі та українські культурні осередки створюють простір соціального згуртування, культурної ідентичності та обміну інформацією. Взаємодія між новими прибулими та уже інтегрованими членами української громади сприяє збереженню національних традицій, психологічній підтримці мігрантів і формуванню нових моделей громадянської участі в ірландському суспільстві.

У довгостроковій перспективі питання українських вимушених мігрантів в Ірландії не обмежується лише тимчасовим захистом, а стає частиною ширшого контексту європейської політики щодо міграції, інтеграції та соціальної мобільності. Ірландія поступово переходить від моделі

кризового реагування до більш системної політики інтеграції, яка передбачає не лише базову допомогу, але й забезпечення прав, доступу до розвитку, участі у громадському житті та культурному плюралізмі. Цей процес потребує чіткої координації між державними органами, місцевими громадами та самою українською спільнотою. Такий підхід створює підґрунтя для нової моделі інтеграції, яка здатна не лише пом'якшити наслідки гуманітарної кризи, а й посилити соціальну згуртованість та міжнародну солідарність у Європі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бовсуновська К. В Ірландії українським біженцям більше не надаватимуть безкоштовне житло. *УНІАН*. 09.10.2024. URL: <https://www.unian.ua/world/ukrajinski-bizhenci-v-irlandiji-ukrajincyam-skasuyut-bezplatne-zhitlo-v-krajini-12781911.html> (дата звернення: 17.04.2025)
2. Іванов С. В., Ляшенко В. І. Діаспора як інвестиційне джерело сталого інноваційного розвитку: досвід Ірландії для України. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/12.pdf> (дата звернення: 17.04.2025)
3. Ірландія 2025. Який бюджет потрібен українцю для життя та роботи. 01.02.2025. URL: <https://nv.ua/ukr/world/countries/ukrajinci-v-irlandiji-skilki-treba-dlya-prozhivannya-perevagi-ta-vitrati-na-medicinu-i-zhitlo-50486180.html> (дата звернення: 17.04.2025)
4. Ірландія визнала війну Росії проти України геноцидом. *Суспільні новини*. 02.06.2022. URL: <https://suspilne.media/245957-irlandia-viznala-vijnu-rosii-proti-ukraini-genocidom/> (дата звернення: 17.04.2025)
5. Краєв О. Ірландський нейтралітет: досвід та уроки для України. *Школа політичної аналітики НаУКМА*. URL: <https://spa.ukma.edu.ua/analytics/irlandskyu-neytralitet-dosvid-ta-uroky-dliaukrainy/> (дата звернення: 17.04.2025)
6. Марусинець М. Особливості зовнішньої політики та міжнародних відносин Республіки Ірландія в умовах глобальних політичних трансформацій. *Літопис Волині*. 2024. №31. С. 151-161. <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.31.24>
7. У європейській країні закривають десятки центрів для українських біженців: причини. *РБК-Україна*. 28.08.2024. URL:

<https://www.rbc.ua/rus/news/evropeyskiy-krayini-zakrivayut-desyatki-tsentriv-1724762331.html> (дата звернення: 17.04.2025)

8. У країні ЄС переглядають ще одну категорію виплат для українських біженців: про що мова. *РБК-Україна*. 20.09.2024. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/krayini-es-pereglyadayut-shche-odnu-kategoriyu-1726825845.html> (дата звернення: 17.04.2025)

9. Угода про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Ірландією (у формі обміну нотами). 1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372_005#Text (дата звернення: 17.04.2025)

10. Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та Ірландією. 04.09.2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-pidtrimku-ukrayini-ta-spivrobitnictvo-mizh-ukrayin-93005> (дата звернення: 17.04.2025)

11. Bilateral agreements of Ukraine and Ireland. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/embassy/110-dogovirno-pravova-baza-mizh-ukrajinoju-ta-irlandijeju> (дата звернення: 17.04.2025)

12. Bilateral agreements of Ukraine and Ireland. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/embassy/110-dogovirno-pravova-baza-mizh-ukrajinoju-ta-irlandijeju> (дата звернення: 17.04.2025)

13. Butmalai V., Săracu A.F. International collaboration between Ireland and Ukraine. *International Relations and Regional Patterns of Development*. 2023. Vol. 7 (6). URL: <https://zenodo.org/records/8330424> (дата звернення: 17.04.2025)

14. Committee on Foreign Affairs and Defence. URL: https://www.oireachtas.ie/en/committees/33/foreign-affairs-and-defence/our-role/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)

15. Constitution of Ireland. URL: https://www.irishstatutebook.ie/eli/cons/en/html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)

16. Cooban A. Russia's invasion of Ukraine sparked a defense boom. it's likely to outlast the war. *CNN*. 2024. URL:

<https://edition.cnn.com/2024/02/24/business/useurope-defense-industry-spending/index.html> (дата звернення: 17.04.2025)

17. Department of Defence. URL: <https://www.gov.ie/en/department-of-defence/> (дата звернення: 17.04.2025)

18. Department of Finance. URL: <https://www.gov.ie/en/department-of-finance/> (дата звернення: 17.04.2025)

19. Department of Foreign Affairs and Trade. *gov.ie*. URL: <https://www.gov.ie/en/department-of-foreign-affairs/> (дата звернення: 17.04.2025)

20. Department of Foreign Affairs and Trade. URL: <https://www.ireland.ie/en/dfa/> (дата звернення: 17.04.2025)

21. Department of Justice. URL: <https://www.gov.ie/en/department-of-justice/> (дата звернення: 17.04.2025)

22. Economic cooperation. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/partnership/trade-between-ukraine-and-ireland> (дата звернення: 17.04.2025)

23. Egan P., Bergin A., O'Toole C. The potential impact of the war in Ukraine on the Irish economy. *ESRI Working Paper*. 2023. No. 759. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.econstor.eu/bitstream/10419/296731/1/WP759.pdf> (дата звернення: 17.04.2025)

24. Foreign Affairs. *GC*. URL: https://gerardcraughwell.ie/foreign-affairs/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)

25. Founding agreements. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_en?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)

26. Global Ireland Ireland's Global Footprint to 2025. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://assets.ireland.ie/documents/Irelands_Global_Footprint_to_2025.pdf (дата звернення: 17.04.2025)

27. Information on Temporary Protection for People fleeing the conflict in Ukraine. *Department of Justice*. URL:

<https://www.irishimmigration.ie/information-on-temporary-protection-for-people-fleeing-the-conflict-in-ukraine/> (дата звернення: 17.04.2025)

28. Insights from the Chair: Charles Flanagan. *Committee on Foreign Affairs and Defence*. 08.06.2022. URL: https://www.oireachtas.ie/en/committees/33/foreign-affairs-and-defence/our-role/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)

29. International Security Policy. *Department of Foreign Affairs and Trade*. URL: <https://www.ireland.ie/en/dfa/role-policies/international-priorities/peace-and-security/international-security-policy/> (дата звернення: 17.04.2025)

30. Ireland extends temporary protection status for Ukrainian refugees until March 2026. URL: https://www.ey.com/en_gl/technical/tax-alerts/ireland-extends-temporary-protection-status-for-ukrainian-refugees-until-march-2026 (дата звернення: 17.04.2025)

31. Ireland has signed the Council of Europe's first step towards an international compensation mechanism for victims of Russian aggression. *Ukraine Ireland Legal Alliance*. URL: <https://uila.ie/2023/05/19/ireland-has-signed-the-council-of-europes-first-step-towards-an-international-compensation-mechanism-for-victims-of-russian-aggression/> (дата звернення: 17.04.2025)

32. Ireland plans to change the rules for Ukrainian refugees again. URL: https://visitukraine.today/de/blog/4898/ireland-plans-to-change-the-rules-for-ukrainian-refugees-again-what-do-we-know?srsltid=AfmBOorXghlWsX52GPNR_xHhdJksDEGPaXnfAOKai118Xt6k31pGp8ZM#changes-in-social-benefits-from-2024 (дата звернення: 17.04.2025)

33. Ireland's Relationship with Ukrainian People and their Economy. URL: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-uahub/irelandsrelationshipwithukrainianpeopleandtheireconomy/irelandseconomicrelationshipwithukraine/> (дата звернення: 17.04.2025)

34. Ireland's Relationship with Ukrainian People and their Economy. URL: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p->

uahub/irelandsrelationshipwithukrainianpeopleandtheireconomy/ukrainearrivalsini
reland/ (дата звернення: 17.04.2025)

35. Kelly A., Bennett C., Moriarty D., Cubie D., Forde G., McCarthy J., McGeady J., Balfe K., Barry J., O'Neill R., Healy S., Curran S., Daniel V. O. I. Migrations in our common home: Responding with care - Ireland's response to the Ukrainian crisis. Dublin: Social Justice Ireland. 2022. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cora.ucc.ie/server/api/core/bitstreams/e7f2819c-c0c5-40d5-876b-e9f5dbf5d7cd/content (дата звернення: 17.04.2025)

36. Laurence J., McGinnity F., Murphy K. Community-level drivers of attitudes towards immigration in Ireland. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 07 Apr 2025 DOI: 10.1080/1369183X.2025.2487198 URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1369183X.2025.2487198 (дата звернення: 17.04.2025)

37. Long C. Reassessing Irish neutrality in the context of the Russian attack against Ukraine. 2024. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/194886/120486765.pdf?sequence=1 (дата звернення: 17.04.2025)

38. McDonagh K. Ireland's Foreign Relations in 2022. *Irish Studies in International Affairs*. 2023. Vol. 34. No 1. P. 243–259. URL: https://doi.org/10.1353/isia.2023.a918366

39. McQuinn C. Ireland's policy on neutrality and defence to be reviewed by public forum. *The Irish Times*. 5 April 2023. URL: https://www.irishtimes.com/ireland/2023/04/05/irelands-policy-on-neutrality-and-defence-to-be-reviewed-by-public-forum/ (дата звернення: 17.04.2025)

40. Nahnybida O. The phenomenon of Irish neutrality in the political interaction between the countries of the European Union. *Scholarly Works of the Faculty of History. Zaporizhzhia National University*. 2018. No. 51. P. 314–319. URL: https://doi.org/10.26661/swfh-2018-51-038 (дата звернення: 17.04.2025)

41. O'Brennan J. Government and Parliament. URL: https://www.academia.edu/72203423/Government_and_Parliament?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.04.2025)
42. Political relations between Ukraine and Ireland. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/partnership/political-relations-between-ukraine-and-ireland> (дата звернення: 17.04.2025)
43. Rees N., O'Brennan J. The dual crisis in Irish foreign policy: the economic crash and Brexit in a volatile European landscape. *Irish Political Studies*. 2019. Vol. 34. No. 4. P. 595–614. URL: <https://doi.org/10.1080/07907184.2019.1669563>.
44. Review of Global Ireland: Ireland's Global Footprint to 2025 Achievements and New Priorities. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://assets.ireland.ie/documents/Review_of_Global_Ireland_Strategy_May_2023.pdf (дата звернення: 17.04.2025)
45. Review of Ireland's Foreign Policy and External Relations Public Consultation Document. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://8020.ie/wp-content/uploads/2017/10/Public-consultation-paper-Final-1.pdf> (дата звернення: 17.04.2025)
46. Roshchina O. Zelensky about special tribunal: Punishment is needed for the very crime of Russia's aggression. 20.03.2023. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2023/03/20/7394322/> (дата звернення: 17.04.2025)
47. Standing with Ukraine. 23.12.2022. URL: <https://www.ireland.ie/en/un/standing-with-ukraine/> (дата звернення: 17.04.2025)
48. Statement by Taoiseach Micheál Martin: The government's response to the situation in Ukraine. 30.03.2022. URL: <https://www.gov.ie/ga/roinn-an-taoisigh/oraidi/statement-by-taoiseach-miche%C3%A1l-martin-the-governments-response-to-the-situation-in-ukraine/> (дата звернення: 17.04.2025)

49. The Association of Ukrainians in Ireland (AURI). URL: www.ukrainians.ie (дата звернення: 17.04.2025)
50. Tonra B. Irish Foreign Policy. URL: <https://researchrepository.ucd.ie/rest/bitstreams/13778/retrieve> (дата звернення: 17.04.2025)
51. Trade and economic relations of Ukraine and Ireland. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/embassy/112-trade-and-economic-relations-of-ukraine-and-ireland> (дата звернення: 17.04.2025)
52. Ukrainian Action. URL: www.ukrainianaction.ie (дата звернення: 17.04.2025)
53. Ukrainian community in Ireland. *Embassy of Ukraine to Ireland*. URL: <https://ireland.mfa.gov.ua/en/embassy/115-ukrajinci-v-irlandiji> (дата звернення: 17.04.2025)
54. Velychenko St., Ruane J., Hrynevych L. Ireland and Ukraine Studies in Comparative Imperial and National History. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.ibidem.eu/out/media/vlb_9783838216652_2.pdf (дата звернення: 17.04.2025)
55. Zelensky meets Irish PM, thanks people of Ireland. *BBC*. 04.09.2024. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cq6r10r81llo> (дата звернення: 17.04.2025)